

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniški list. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopis se ne vrača. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-branilni račun št. 841.652.

TELEFON števil. 1157.

Izjave dra. Hinkovića o preobratu na Hrvatskem.

Dopisnik lista „Neue Freie Presse“ je obiskal — med drugimi hrvatskimi politiki — tudi odličnega odvetnika in publicista dr. Henrika Hinkovića, čegar pojasnila označajo dopisnik kot „interesantna in duhovita“.

Dr. Hinković je pripoznal, da niti prvorojitelj novega kurza sami se niso nadejali tako sijajne zmage. Sedaj pa, vspricho dovršenega dejstva, se vidi vse naravno, kakor da niti ni moglo drugače priti. Vzroki parlamentarnega prevrata, ki se je izvršil na Hrvatskem so globoki in moralo je priti po naravi do erupcije. Ta bi bila mogla priti tudi o kakih drugih prilikah. Skupnost vzrokov je obsežna v Khuenovem režimu. Grof Khuen je v času svojega dvajsetletnega vladanja sistematično zastrupljal razmerje med Hrvatsko in Ogrsko. Nепrestana kršenja pogodbenih zakonov, ki so Hrvatsko gospodarski razjedala in narodno hudo ponižala in ki so jih Hrvatje po krivem pripisovali šovinistični megalomaniji Ogrov, so razvnela in netila veliko sovražništvo, ki je leta 1903. krvavo vzplapolalo. Na Ogrskem samem pa je grof Khuen dokazoval, da je njegovo nasilno vladanje neizogibno potrebno, da brzda Madjarom sovražne Hrvate. Tako je bilo machiavelistično rovanje Khuenovo. Na notranjo upravo, ki jo je bil zasnoval Khuen, ne more noben Hrvat misliti brez boli in žgočega srama. In ta Khuen, ta zli duh Hrvatske nadvladuje potom Metista Tomašića še vedno slabotnega bana Pejačevića. Ko je grof Khuen nastopil svojo službo, se je pred sabrom skliceval edino le na zaupanje krone in skupnega ministerskega predsednika, dočim ni zaupanja naroda, oziroma sabora niti omenil. V resnici ni bilo možno pri njem niti govoriti o parlamentarni vladi, in to tem manj, ker se ni nikdar in na noben način udeleževal javnega življenja v Hrvatski. Volitve, ki jih je vodil on, so žalostno proslule. Z bičem v eni in ovsom v drugi roki si je vzgojil udano gardo pretorijancev, s katerih pomočjo je pred svetom igral parlament. Uradniki so bili slednjič že tako dresirani, da niti ni trebalo, da bi jim njihov gospod in gospodar še kaj ukazoval, kajti isti so skušali kar uganiti njegovo voljo in v suženjskem tekmovalstvu celo prekositi. Najžalostnejše pa je bilo, da se je odpravila neodvisnost sodnikov.

Na to je dr. Hinković označil glasovito otero Potočnjak-grof Khuen. Najbolj karakteristično za tega poslednjega pa je, da si ni upal postopati proti Potočnjaku radi tega, kar mu je le-ta očital v glasoviti brošuri „Iz dežele brezpravja in demoralizacije“, marveč je dal le konfiscirati brošuro. Pač pa je brez vsacega dokaza obdolžil Potočnjaka, da je ta pisec neklih revolucionarnih proklamacij, ki so se širile leta

1903. in ga je dal zapreti. Ali tudi te obdolžitve ni bilo možno vzdržati, ker je bila absolutno brez vsake podlage. Potem je Khuen obdolžil Potočnjaka kakor pisca neke proti njemu, Khuenu, naperjene anonimne brošure in — je obdržal Potočnjaka v zaporu. V svojem trimesečnem preiskovalnem zaporu je Potočnjak spisal knjižico, v kateri je dokazal 22 slučajev kršenja zakona in uradne zlorabe, storjenih na njegovo škodo za časa tega trimesečnega preiskovalnega zaporu. Ta knjižica je bila seveda konfiscirana. Dr. Potočnjak je poslal na kompetetno mesto formalno kazensko ovadbo radi zločinov, ki so jih zagrešile dotične uradne in sodne osebe. Toda na kompetentnem mestu so ostali gluhi.

V tedanjih za Potočnjaka toli hudih časih je stal dr. Hinković temu na strani kakor prijatelj in kakor branitelj. Ker se je uveril iz aktov, da je gola resnica vse, kar je v rečni kazenski ovadbi, je dr. Hinković že v interesu javne morale zahteval nekem javnem članku novo preiskavo proti obdolženim uradnikom. Preiskava se sicer ni uvela, ali dotični članek je bil — konfisciran in proti dru. Hinkoviću so uvedli subjektivno postopanje. Mej tem se je dr. Potočnjak obrnil do grofa Pejačevića z javnim pismom, v katerem je zahteval, naj se sanirajo krivice, ki so se mu zgodile pod njegovim (Pejačevićevim) prednikom. Tudi to pismo je bilo konfiscirano in proti Potočnjaku je bilo uvedeno subjektivno postopanje in le okolnost, da je bil Potočnjak med tem izvoljen poslancem, torej poslanska imuniteta ga je rešila pred novimi preganjanji.

Ta slučaj kabinetne justice kaže, kaka je javna varnost v Hrvatski. Ure in dneve bi moral pripovedovati — pravi Hinković —, ako bi hotel le površno opisati rane, ki jih je sekal deželni Khuen-Pejačevićev zistem. Celih let najbolje in pravične uprave bo trebalo, da se zacelijo te rane.

Ali kako priti iz tega težkega položaja? Neverjeten volilni zakon in glasovita Khuenova volilna praksa sta svobodomiselnim možem zaprla vrata v sabor. Po saboru izvršeni atentat na imuniteto poslancev je porušil tribino javnega zastopstva. Novinstvo je bilo udušeno, vsaki svobodni besedi je grozila ječa. Vsa oblast, vsi uradi z mnogoštevilnimi sinekurami so bili v posesti klike, ki kakor polip objemlje in izsesava vso deželo.

Na to omenja Hinković žalostnih razmer, ki so razjedale hrvatsko opozicijo in onemogočale vsako skupno borbo. Mej tem je zahteval boj med Dunajem in Ogrsko. Jelo je prodirati spoznanje, da je takozvana „narodna“ stranka na Hrvatskem le ekspoziura ogrske liberalne stranke, ki sta obe brez sti-

kov z narodom in liberalizmom. Negativno se je občutilo, da ni smeti pasti zopet v zmoto leta 1848. in da se Hrvatje v boju med Ogrsko in Dunajem ne smejo postaviti na stran sovražnikov Ogrske. V tem historičnem dnevu je bila pomembnost Hrvatske odločilna in ni dvoma, da se kriza na Ogrskem ne bi bila tako zasukala, ako se ne bi bila Hrvatska — resnična in ne po Tomašiću reprezentirana Hrvatska — postavila ramo ob ramo na stran Ogrske. Hrvatje nočejo več igrati nehvaležne in sramotne vloge proti svobodi svojega soseda in za lastno suženjstvo. Ali osvoboditi hočejo tudi deželo od pritiska, ki jo je paraliziral.

Tu prehaja Hinković — in s tem obrača pogled v bodočnost — k reški resoluciji, katere temeljna misel je: V boju Ogrske za svojo svobodo in neodvisnost se postavi Hrvatska brezpogojno na stran Ogrske. Hrvatje nimajo armade, ali nudijo bratski svojo moralno pomoč. To delajo v trdnem zaupanju, da bodo deležni vseh skupnih prireditvev. Od ogrske koalicije zahtevajo, da sanira vsa kršenja pogodbenega zakona in da jim dade možnost, da se njihov notranji položaj postavi na zdravo in svobodnostno podlago. Po svojem priklopljenju k Hrvatski stopi Dalmacija posredno v sestavo ogrske krone. Slednjič naj se razmerje med Hrvatsko in Ogrsko uredi tako, da bo Hrvatom zagotovljena toliko gospodarska, kolikor narodna ekzistenca.

Velik pomemben korak naprej je pomirjenje med Hrvati in Srbi in pristop poslednjih k reški resoluciji. Razlike so se ustvarjale umetno po principu: divide et impera. Vera ne more biti vzrokom za sovražstvo, to tem manj, ker je v Dalmaciji katolikov, ki se čutijo Srbe, a tudi pravoslavni, ki se imenujejo Hrvate. Od tega, da so si Hrvatje in Srbi na voliških stali nasproti, je imela le Khuenova „narodna“ stranka dobiček. Sedanja skupna akcija more vzbujati torej najboljše nade.

Glavno v postulatih reške resolucije je saniranje notranjih razmer Hrvatske. Večnih razprav, da-li ima Hrvatska attribute države so Hrvatje že siti, ker so ob njih pozabljali, da niso imeli več človeka vredne ekzistence. Treba očistiti Avgijev hlev, v kateri je Khuen spremenil Hrvatsko in v čegar zraku se duše. Z eno besedo: Khuen-Pejačevićev režim je trebalo strmoglaviti. In na volitvah se je zgodil čudež.

A tu je dr. Hinković izgovoril resnico, ki naj bi jo hrvatski rodoljubi ne prezrli, marveč naj jim služi v direktivo za bližnje delovanje. Odrješilna beseda je prišla z Ogrske. Skupnim uradnikom je bila podeljena svoboda glasovanja. Avtonomni uradniki sicer niso imeli še te svobode, ali led je prebit. Reči se more — je rekel dr. Hinković — da sta Wekerle in Košut pripomogla hrvatski opoziciji do zmage.

Kakov pouk naj erpijo Hrvatje iz te konstatacije dra. Hinkovića. Na dlani je. Opozicija je zmagala, ker je velik del uradnikov glasoval žnjo. Uradniki so odločili. Vspehi doseženi na tej podlagi, pa ne dajajo nobenega jamstva za bodočnost. Narod sam mora priti do besede. Ko izvojuje narod sam volilno zmago nadsovražnimi silami, potem se le bomo mogli reči: politično življenje in javna uprava v Hrvatski sta postavljena na zdravo, solidno in trajno podlago. Prva skrb bodi torej sedanjim večini hrvatskega sabora, da pride narod do volilne pravice! Proč s sedanjim nečuvnim volilnim redom, s to volilno — ironijo! Saboru naj se predloži čim prej nov volilni red, kakor ga zahteva demokratski princip in moderno naziranje o ustavni državi.

Princ Hohenlohe na delu.

Princ Hohenlohe je zopet govoril v predvčerajšnji seji zbornice poslancev. Seveda o volilni reformi. Tudi tega njegovega govora karakteristikom je, da nam zopet kaže princa Hohenlohe kakor odločnega pristaša te velike politično-socialne reforme. Markantne točke v tem govoru so: odločnost, trdna vera, da mora zmagati ta ideja, ideja enakosti političnih pravic, pa nada, da vendar pride do sporazumljenja med strankami. Težišče v izvajanjih princa Hohenlohe pa je v izjavi, da v slučaju, ako ne pride do sporazumljenja med strankami, pride vlada na vsaki način s svojimi predlogi. Ali najslavnejši dan — je vskliknil — bi bil ta, ko bi volilna reforma izšla iz sporazumljenja med strankami, ko bi se narodi svobodno združili ob tako važnem vprašanju.

Po vesteh zadnjih dni, ki so hotele vedeti, da princ Hohenlohe takorekoč že polni svoje kovčge za svoj povratek v Trst, je ta samosvestnost v govoru presenetila. Po tej samosvestnosti je sklepati, da princ Hohenlohe ne smatra še svoje igre kakor izgubljeno. Na vsaki način pa si moramo misliti, da hoče iti vlada do skrajnega se svojimi poskusi.

Naše mnenje je, da ne bi bilo previdno in modro, ako bi se že sedaj postavili nasproti princu Hohenlohe na stališče, ki bi kazalo na principijelno nasprotovanje. Našim zastopnikom pa je v dolžnost, da zastavijo ves svoj vpliv in porabijo vse svoje zveze, da bodo predlogi vlade čim ugodnejši za nas. Še le potem, ko bodo predlogi vlade znani in za nas nesprejemljivi pride moment, ko bo Slovencem — zastopnikom in vsaj javnosti — v dolžnost, da stopimo rama ob rami v boj proti vladi princa Hohenlohe.

Dogodki na Ogrskem.

Hrvatska delegacija v ogrskem državnem zboru

se je konstituirala v klub ter izvolila predsednikom dra. Medakovića.

Glasovi o prestolnem govoru.

V dunajskih novinah prevladuje skepticizem, kajti izražajo bojazen, da se v nadaljnji bodočnosti pojavijo novi težki konflikti. Listu „Neue Freie Presse“ se zdi prestolni govor čuden dokument, kajti

storila, ali naj bi obisk Stankov bratu zatajila, ali naj bi mu povedala vso resnico. Odločila je slednjič, da pove bratu vse in storila je tako.

Janko je poslušal pozorno in se zamislil za nekoliko hipov; potem je prijel Iso za roko in jej rekel blagim ali odločnim glasom: Opazil sem, da te je ta divji vojak prikupil — ker ta mesec dni, kar te držim pod strogim opazovanjem, si se jako spremenila, žalostna si in nevesela, kakor da si bolna. Žal mi je radi tebe, sestra, ali iz vajine žentive ne bo nič... Pomisli, za božjo voljo, da bi imela objemati sinovca najinega največjega krvnika, da bi istega krvnika, ki nama je grozno ubil stariše, imela spoštovati in poslušati kakor družega očeta svojega. Ne, tega ne dopustim nikdar, in tega ne boš hotela niti ti, Isa!... Je-li, da ne boš hotela?!

Isa ni rekla ni besede, ali solze njene, ki jih je začela točiti, ko je poslušala bratove besede, so govorile jasno, kaj misli Isa! Nu, Janko se ni dal omajati v svoji nakani. Še istega popoldne je sel z Iso na voz in odpotoval proti Samoboru. Doma ni rekel nikomur, ni svoji ženi ne, kaj je nameril z deklico. Poslovala se je reva od očetovske hiše, kakor da se nima nikdar več povrniti vanjo. Ali bratov sklep ni bil tako trd. Odvel jo je v Samobor ter jo tam izročil znancu iz mladosti, čestitemu mlinarju, ki mu je kumoval na ženitvi. (Pride še.)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

godovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. Š.

— Kje si bila ves mesec?... Zakaj se skrivaš pred menoj?... je govoril Stanko strastno... Ali jaz ginevam od želje, da bi te videl... Prej nisi bila taka... Videval sem te vsaki dan, pa bilo tudi samo po enkrat... Ah, da bi vedela, kako me to boli, kako trpim radi tega... Reci, daj, iskreno, ali sem ti kaj hudega storil? — Nisi! je odgovorila Isa tiho... Ali idi od tod, idi, zaklinjam te. — Podiš me, Isa! — Moj brat me izžene izpod očetovske strehe, ako dozna, da si ti bil tu... Idi! — Tvoj brat?... Da, videl sem, da me mrzi, ali zakaj? Povej — zakaj? — Nečak si Grge Prišlina, najinega najhudejšega zločinca, ki nama je ubil očeta in mater... — Je-li tako?... Radi strica mrzi tudi mene... Taki so ljudje... Nu, reci ti, Isa! Je-li prav, da me mrzi, radi nečesar, čemur nisem jaz kriv?

Isa je molčala. — Govori, prosim te! — Ni prav! je izustila deklica, tresoč se. — Torej iz strahu pred bratovo jezo se skrivaš pred menoj, ali te morda zapirajo proti tvoji volji... Oh, ti ljudje brez srca in duše! Kako neusmiljeni so!... Ali to ne sme dalje trajati, ampak ti sama zapustiš ta dom, Isa, takoj sedaj! — Za božjo voljo, kaj nameruješ? — Odvesti te hočem iz tega zaporu in moja žena boš. To mi, kakor so rekli, ozdravi srce, in tudi sam vidim, da brez tebe nimam miru, ni sreče. Tam v planini je osamljen dvor, kjer sem bil jaz vzgojen, v puščavi, daleč od sveta. Redkokedaj je kaka človeška noga zablodila v tisti kraj. Ziveči tamkaj sem hrepenel po svetu, sedaj pa želim zopet tja nazaj. Ali ne sam — ne! Ti moraš iti z menoj in srečna bodeva in blažena v tej samotni, daleč od zlobnih ljudi, ki tebe in mene mrzijo in proganjajo... Pripravi se — Isa! — Ne blazni, za voljo božjo! je rekla deklica. Niti enega koraka ne smem storiti iz te hiše. — Odvedem te s silo! se je razgrel mladenič. — Ne, ne odvedeš me!... Prej me ubiješ tu, nego bi šla s teboj! je rekla deklica odločno.

— Oh! se je prijel Stanko za srce z obema rokama. — Sedaj vidim, da me mrziš tudi ti. — Ne, jaz te ne mrzim, gospod! — Ne mrziš me?... Ah, hvala ti... Ah, ako me ne mrziš, zakaj pa nočeš iti z menoj? — Ne veš-li, da bi to bil greh, sramotno delo pred Bogom in svetom?... Ti me ne smeš ugrabiti se silo, ker to delajo samo razbojniki, hudobni ljudje. — Mladenič se je zamislil za hip. — Ko tako govoriš, potem vem, kaj mi je storiti! je rekel Stanko premišljeno. Videl sem, kako drugi mladeniči prosijo za dekle, ki jim ugaja. Tudi jaz pridem prosit k tvojemu bratu. Isa je vsa zažarela v obrazu. — Povem mu, kako krivico mi dela, ko me sovraži radi mojega strica, povem mu, da poginem, če me loči od tebe, da, prosil ga bom in zaklinjal, da tebe, Isa, da meni za ženo — pak, ako on privoli v to, pojdeš-li potem z menoj?... Povej Isa, pojdeš-li? — Pojdem! je iztisnila deklica iz zapetega grla — ali samo sedaj idi! ker sicer me onesrečiš. — Pojdem, ko želiš tako, ali v neki dan pridem prosit. Čakaj me, Isa! Mladenič je stisnil deklici roko ter odšel iz mlina. Isa je zopet zaprla mlin in je v velikem razburjenju razmišljala, kaj naj bi

z ene strani se ta govor veseli, da so nespo- razumljenja iz bodočnosti odstranjena, z druge strani pa daja slutiti, da ni izključen nov konflikt med Madjari in krono. Tako sklepa dunajski list iz dejstva, da si je vladar pri- držal popolno svobodo odločanja glede vpra- šanja vojske.

„Extrablatt“, ki je baje na razpolago vladnim krogom, povdarja, da so vsi pre- stolni govori bolj optimistični. Tako tudi ta. Vendar vedo tudi Wekerle in njegovi tovariši, da bodočnost prinese Ogrski novih težkih pro- blemov in mnogih težkoč, ki jih bo treba premagati.

Krščansko - socijalni „Deutsches Volks- blatt“ in oficijozni „Fremdenblatt“ soglašata v mnenju, da je v prestolnem govoru pripo- znan trijumf Košuta in poraz krone.

Sodeč po pisavi „Magyar Orszaga“ tudi odločnejši elementi Košutove stranke niso nič kaj zadovoljni s prestolnim govorom. In že se pojavljajo glasovi, ki menijo, da sedanje koalicijsko ministerstvo se ne bo moglo dolgo držati, ker njega sestava ne odgovarja dej- stvu, da imajo košutovci absolutno večino in da radi tega ne odgovarja ustavnemu in par- lamentarnemu principu. In košutovcem ni kaj prigrigovati: oni so si izvojevali popolno zmago in njim pripada tudi vlada. Računati je torej na to, da odločnejši in podjetnejši ele- menti te stranke skoro zaprično akcijo, ki naj „ustavno“ in katoliško-ljudsko stranko iztisne iz vlade.

Iz Hrvaške.

Banska kriza še ni rešena.

Kakor poročajo iz Budimpešte, delajo nekateri hrvaški desidenti na to, da sedanji ban Pejačević pristopi k opoziciji, da se za- menjajo sekcijski načelniki in da se kakih 20 členov „narodne“ stranke pridruži koaliciji. Ban Pejačević pa hoče baje na vsaki način podati svojo ostavko.

Nova francoska zbornica in zakon o ločitvi cerkve od države.

Iz Pariza poročajo: Volitve za novo zbornico so dovršene. V zbornici je večina nad 400 glasov, ki je odločna, da nadaljuje politiko ločitve cerkve od države in da v važnih točkah še poostri zakon v smislu, da bo ločitev še popolnejša, nego je bilo dolo- čeno po kompromisnem zakonu od decembra 1905.

Važno besedo v sedanjem ministerstvu ima Clemenceau in predvidjati je, da bo de- loval na to, da se spremeni člen 4. zakona o ločitvi, ki zagotavlja vpliv papeževe kurije ob ustanovitvi katoliških bogoslužnih občin. Za sedaj vlada ne namerava, da bi vzela inicijativo v svoje roke. Počakati hoče, kako da bo postopala sv. Stolica v stvari obsto- ječega zakona, izlasti, da-li sv. Stolica dovoli ustanovitev bogoslužnih občin. Ako Rim na- pove vojno zakonu o ločitvi, tedaj bo vlada takoj predlagala, da se zakon poostri. Ako se pa papeževa kurija ne bo upirala izvajanju zakona, potem je možno, da dobe zmernejši elementi v ministerstvu pomoč nad Clemen- ceau-om in da se zakon za sedaj ne spre- meni.

Od Sv. Stolice je torej odvisna odlo- čitev. V katoliškem taboru se množe glasovi, ki priporočajo, naj rimska kurija dovoli, da se verniki udeležijo ustanovitve katoliških bogoslužnih občin. V novem času priporoča tudi poslanec abbe Gayraud, naj bi papež dovolil katoliška bogoslužna društva. V članku neke revije dokazuje abbe, da zakon o ločitvi nudi katolikom velike koristi in da določbe o bogoslužnih društvih bolj odgovarjajo cerkve- nemu duhu, nego zakon o cerkveni upravi ki je bil ustvarjen v smislu konkordata pod Napo- leonom I. Današnji republikanski zakon ščiti interese cerkve bolje, nego imperijalistični zakon o cerkveni upravi.

Dogodki na Ruskem.

Državna duma.

Iz Moskve poročajo: Zmerni poslanci ne vidijo v dejstvu, da car ni hotel vsprejeti de- putacije dume, ki mu je hotela izročiti adresi, nikake razdalje narodnega zastopstva. Ta dogodek ne sme dati povoda za kak spor, duma mora marveč mirno nadaljevati svoje delo. Ni dvoma, da bo razpuščena, toda že- leti je, da pride do spora radi agrarne re- forme, da bodo na novih volitvah vsi kmetje glasovali za stranke leve. General Trepov se je baje izjavil, da vlada ne razpusti dume, toda ustvariti hoče tako razmerje, da se po- slanci razidejo sami od sebe.

Ruska modra knjiga.

„Novoje Vremja“ poroča, da je kompetentna oblast na podlagi spisov iz tajnih ar- hivov sestavila modro knjigo o odnosih Ru- sije do Kitajske in Japonske pred vojno. Knjigo predlože poslancem dume. Modra knjiga opisuje vse dogodke, ki so se vršili pred krvavo rusko-japonsko vojno.

Drobne politične vesti.

Bogoslovci in vojaška služ- ba na Francoskem. Francoski mini- sterski svet je sklenil, da bogoslovci, ki vsled zakona o ločitvi cerkve od države spadajo zopet pod predpise splošnih zakonov, nimajo več pravice do enoletne vojaške službe.

Ministerska kriza v Italiji. Kakor javljajo iz Rima, je Giolitti vprašal

Tittonija, da-li vsprejme listnico ministerstva vnanjih stvari.

Domače vesti.

II. tajna seja mestnega sveta se je, pod predsedstvom I. podpredsednika dra. Veneziana, vršila sinoči, pričeni ob 7. uri. Vlado je zastopal vladni svetnik L. Lasciak. Prisotnih je bilo 45 svetovalcev. V seji se je sklenilo: da se ponovi za 5 let najeminska pogodba z dediči Jakoba Brunnerja za pro- store ljudske šole v ulici del Lazzaretto vec- chio; da se imenuje efektivnim docent višje mestne realke Gino Farolfi, in to v poskus- nem trolejtu; da se suplent na istej šoli, Fran Blasig, imenuje efektivnim docentom v poskusnem trolejtu za stolicu naravoslovja, fizike in kemije, ki je izpraznjena na istej šoli; da se dovoli dopust za šolsko leto 1906—1907 vodji ljudske in meščanske šole v novem mestu (ulica S. Nicolò in ulica Nuova), Ivanu Petenerja, v služaju, da bo on še nadalje potrjen kakor okrajni šolski nad- zornik; da se s koncem tekočega šolskega leta vpokoji profesorja občinske gimnazije Karola Wendlennerja, vodjo ljudske šole v Rojanu Edvarda Tauerja, vodjo ljudske šole na Vrdeh Frana Pelizzona, vodjo ljudske šole ustanove Morpurgo Josipa Kossovitza, učite- ljico ljudske šole v ulici Giotto Erminio Ceri in učiteljico ljudske šole na Vrdeh Angelijo Vecchio.

Umrl je v torek zvečer v Ljubljani rav- natelj „Zadružne zveze“ in načelnik „Gospo- darske zveze“, brat ljubljanskega škofa, g. Josip Jeglič v starosti 47 let. Pokojnik je bil v gospodarskih stvareh strokovnjak. Njim mnogo izgubijo gospodarski zavodi, ki jim je načeloval.

Zabeleženo bodi! Minolo nedeljo se je vršil v Ljubljani shod, sklican po socijalno- demokratični stranki. Na shodu so razpravljali o stavki delavcev v pivovarni Koslerjevi. Na tem shodu je prišlo do pjava, ki je vreden, da ga zabeležimo. In to tem bolj, ker je pri- šel od strani, ki živa avtoriteto v slovenski socijalni demokraciji. Gospod Ethin Kri- stan je bil — kakor čitamo v „Slov. Narodu“ — ki je izjavil:

„Naše stališče napram tej stavki je: Organizirano delavstvo je ohladilo kotle Koslerjeve tovarne — zdaj pa ohladi to de- lavstvo teli kapitalistov ošabnost in trmo- glavost z bojkotom na njih pivo in na pivo „Zveze“. To pravico imamo, da vsakdo za- teva od gostilničarja drugo, ne pa Koslerjevo pivo in pridržati se mora delav- stvu v tem boju tudi naše slo- vensko meščanstvo. Podpirajmo rajše tisto domačo pivovarno, ki daruje del svojega dobička v narodne namene, mesto da bi podpirali — nemškutarsko pivovarno bratov Koslerjev. A naš bojkot pojde po vseh deželah, kjer imamo organizirano delavstvo! Mi bomo pa vzdrževali bojkot ne le par me- secev, nego makari par let!“

Predlog Kristanov glede bojkotiranja Kos- lerjevega piva je shod enoglasno sprejel.

S tem, da se je g. Kristan obrnil se svojim pozivom tudi do slovenskega meščans- tva, in da je pozival na podpiranje tvrdke, ki kaj daruje v narodne namene, je prav za prav podal naši socijalni demokraciji cel program, ki bi — ako bi bil dosledno in povsodi izvajan od naše socijalne demokracije — donasal velike koristi stvari naroda v prvo z s tem, ker bi pomagal pomnoževati prispevke za kulturne potrebe naroda, in potem tudi s tem, da bi se rayno vsled tega neizogibno blažila napetost med narodno stranko in socijalno demokracijo. Mi trdimo vedno in tudi danes, da je ob vseh razlikah v načelih in naziranjih, ki ločujejo narodno stranko in socijalno demokracijo, vendar-le toček, kjer bi lahko obojni skupno koristili napredku naroda.

Zato se nam je zdlo potrebno, da smo zabeležili gornji nastop g. Kristana. In naša želja je, da bi socijalna demokracija v praksi in dosledno uveljavljala stališče, na katero se je postavil g. Kristan na gori rečenem shodu.

„Mestni jezik“! Prejeli smo: Gospoda na našem magistratu vganjajo grozne kome- dije, ker so dosegli, da jim državne oblasti dopisujejo v laškem jeziku! Ne le da nimamo nič proti temu, marveč se nam vidi povsem naravno, da vlada občuje z avtonomnimi či- nitelji v jeziku, ki ga določajo ti zadnji. Mo- tijo se pa na magistratu ako menijo, da so ob enem tudi nas Slovence ugnali v kozji rog! Naj se italijanski listi šopirijo kolikor jim drago in naj se na magistratu še z večo energijo branijo slovenskih vlog, vendar ostaja dejstvo, da je slovenski jezik v Trstu deželni jezik (kar nemški ni) in otane tudi dejstvo, da bo moral, kakor dosedaj, tudi še nadalje — naš slavni magistrat reševati slovenske vloge!

Gospoda se motijo, ako mislijo, da so tudi nam zamašili naša slovenska usta! Mi bomo slej ko prej vlagali slovenske vloge in bomo tudi zahtevali rešitev. Bolj, ko bo ma- gistrat kljuboval nam, bolj bomo vračali — šilo za ognjilo.

Mi vsprejemamo in rešujemo laške vloge, doposlame nam po mestnem magistratu, a zahtevamo, da tudi magistrat stori, kar mora storiti, namreč: reševati slovenske vloge.

Glede prošnji za domovinsko pravico, smo se vladni magistratom mogotcem, a to ne

na ljubo njim, ampak le na korist našim pro- silcem. Prej smo vlagali slovenske prošnje, ki jih je magistrat, (izvzemši par slučajev,) vse odbil. Potom utokov je pozneje isti ma- gistrat rešil vse slovenske prošnje.

Prošnje smo torej vlagali italijanske. Redarstvena potrdila o 10-letnem bivanju pa v slovenskem jeziku. (Ako ni kak redarstveni organček slučajno napisal laškega [potrdila na slov. prošnje!])

Do sedaj je šlo vse gladko, to je, ma- gistrat je reševal take prošnje brez prigovora. Sedaj se pa gospoda menda hočejo zopet kujati. Zahtevati so začeli; naj bodo prošnje in — priloge laške, drugače da ne bodo re- ševali nič!!! Mi se pa ne bomo več klanjali magistratnim nezadovoljnežem. Ako jim ni dra- go, da jim pošljamo italijanske prošnje s slo- venskimi prilogami pa začnemo zopet se slo- venskimi prošnjami!

Je pa tudi nesmiselno postopanje mestnih organov. Danes nečje slovenskih redarstven- nih potrdil — jutri se pa že lahko domislijo, da bodo zahtevali tudi laške domovine!

Da je v Trstu edino le italijanski jezik mestni jezik, kakor se baha „L' Indipendente“, je tako nemuma trditev, da se jej mora sme- jati celo Mihec in Jakec! Ko bi rekli, da je italijanščina jezik mestnega magistrata, oziroma njegovih vsemogočnejšev, naj bi se bilo, ali da je italijanski jezik jezik mesta Trsta (!!!) ta je pa že preluda bomba!

Mi Slovenci smo meščani kakor vi in moramo živeti v slogi (tako vsaj nas učijo veljavni mošje) zato bo najboljše, da go- spodje še nadalje vsprejemajo in rešujejo laške prošnje se slovenskimi prilogami. Ako pa hočejo imeti nekoliko več dela, potem pa le na boj — proti slovenskim pri- logam!

Brejski.

Poziv. Od mestnega magistrata v Ljub-

ljani smo prejeli:

Pred dvema letoma se je ustanovila na ljubljanskem magistratu evidenčna zbirka vseh slovenskih časopisov. Uredništva pošiljajo svoje liste na magistrat brezplačno kakor dolžnostne eksemplarje, zato, da morejo tukaj na enem kraju študirati slovanski lite- rati slovensko žurnalistiko in da jim ni treba radi tega potovati v vsa tista mesta — in celo v Ameriko — koder se izdajajo ali tis- kajo slovenski časopisi.

Ravno tako potrebna pa je tudi razvid- nica vseh novih knjig slovenskih.

Literati, domači in tuji, potrebujejo za svoje študije to ali ono knjigo ali brošuro, ki je pa v Ljubljani slučajno ni dobiti, ker je izšla morda v kaki drugi kronovini; kajti c. kr. licejska knjižnica ljubljanska dobiva dolžnostne eksemplarje samo tistih knjig in brošur, ki so bile natisnjene na Kranjskem.

Res, da ima c. kr. dvorna knjižnica na Dunaju dolžnostne eksemplarje vseh tiskovin kar jih izhaja v Avstriji sploh, ali na Dunaj se ne more peljati za vsako malenkost lite- rarni zgodovinar.

Zato bi bilo gotovo ustrezno sloven- skim književnikom, bibliografom in liter. zgo- dovinarjem, ko bi se ustanovil na ljubljanskem magistratu zraven že obstoječe evidenčne zbirke slov. časopisov še čisto nov oddelek za evidenco vseh novih slovenskih knjig in brošur.

V imenu dobre stvari se torej obračam do vseh gospodov knjigarjev, založnikov in tiskarjev, ki izdajajo, zalagajo ali tiskajo slovenske knjige in brošure s prošnjo, da poslej blagovolijo pošiljati brezplačno po jeden „dolžnosten“ eksemplar svojih izdaj za „centralno narodno evidenčno knjižnico“ mest- nemu magistratu ljubljanskemu.

Pošiljati vladi, licejski (oziroma deželni) knjižnici ter dvorni biblioteki svoje „dolž- nostne eksemplarje“, so dolžni založniki in tiskarji po zakonu.

Podpisani mestni magistrat se ne more sklicevati v svojem pozivu na nobeden tak zakon: ampak apeluje samo na dobro voljo in na razsodnost ter na narodno zavednost gospodov založnikov in tiskarjev, da pomo- rejo ustvariti zavod, ki bo povspeševal razvoj domače literature.

Nadejam se, da moj poziv ne ostane pri nobenem založniku in tiskarju brez uspeha.

Zupan:

Iv. Hribar.

Za današnji popoldanski izlet opo- zarja odbor tržaške podružnice „Slov. plan. društva“ svoje člene, da vlak državne želez- nice, postaja Sv. Andrej, odhaja z starega kolodvora in to točno ob 2 uri 25 min.

Skupen polet do Drage, potem čez Sv. Miheil, Krvavi potok, na Videž. Z Videža v Kozino, kjer bo odmor in skupni sestanek. Povrat iz Kozine v Trst proti večeru polju- ben ker odhaja iz Kozine-Herpele več vlakov. V slučaju neugodnega vremena odpade izlet.

Trgovci z jestvinami in trgovci sploh so naprošeni, da pridejo prav gotovo v petek dne 25. t. m. najkasneje ob 9. uri in pol zvečer v prostore „Trgovsko izobraž. društva“, ulica S. Francesco št. 2. I. nadst. Vršiti se ima neko jako važno posvetovanje, ki bo zanimalo vsakterega. V lastno korist trgovcev bo, ako se udeležijo posvetovanja.

Prosi se, da bi oni, ki so čitali to va- bilo blagovolili obvestiti tiste svoje kolege, ki bi slučajno ne čitali. Nadejamo se, da se vsi odzovejo temu povabilu! Na svidenje v petek!

Novi kolodvor Trst-sv. Andrej ne bo za osebni promet odprt danes, kakor smo nedavno poročali, marveč je odprt odlo- žena na poznejši čas. Pričeli so pa te dni za poskus voziti po novi železniški vlaki iz Trsta v Gorico.

Izlet v postojnsko jamo. Družba južne železnice nam javlja, da priredi na Binkošti ponedeljek, dne 4. junija posebne vlake iz Trsta, z Reke in iz Kormina v Postojno in nazaj. Iz Trsta odide posebni vlak ob 8. uri 40 minut zjutraj in pride v Postojno ob 12. uri 22 minut. Iz Postojne odide vlak proti Trstu ob 8. uri 5 minut zvečer in dospe v Trst ob 11. uri po noči. Cena iz Trsta v Postojno (tje in nazaj) je določena: za I. razred K 12.—, za II. K 9.50, za III. L 6.90. V teh cenah je všteta tudi vstopnina v slavno jamo, ki bo krasno električno osvetljena.

Veletatovi pred porotniki. Predvo- rajšnji je začela pred porotnim sodiščem v Gorici jako zanimiva razprava proti „sve- drovcem“ radi tatvine pri Joni v Rašlu v Gorici. Na zatožni klopi so sedeli Albert Pe- čenko, rojen v Trstu l. 1877., pristojen v Komen, Renat Siglich, rojen v Trstu, l. 1881., tam pristojen, Iv. Colombo, rojen v Trstu l. 1877., pristojen v Gojače na Vipavskem, Fr. Perissini, rojen v Dolenjah leta 1867., Jos. Črnigoi, rojen v Neblem l. 1860.

Obtožnica je jako obsežna ter opisuje natančno vse obtožence in njihova dejanja.

Poleg tatvine pri Joni, so bili imenovani toženi, da so poskušali še dve drugi tatvini: eno v Gorici, a drugo na železniški postaji v Korminu. A poleg tega je splošno mnenje, da so to člani večje družbe onih veletatov, o katerih smo tolikokrat pisali in ki so pre- vrtali in okradli toliko blagajn.

Ker je bila žrzsodba proglašena pozno sinoči, nismo mogli izvedeti o njej ničesar za današnji list.

Beda. Izkoriščanje otroka. Dva go- spoda sta dala predsinotnjim na trgu poleg rudečega mosta aretovati 27-letno Terezijo 8. in njeno 7. in pol letno hčerko Ines (Neža), in sicer zato, ker je deklica — na materino zapoved — nadlegovala mimoidoče, proseča jih miloščine. Mati in hči sta bili na policiji zaslišani in potem izpuščeni na svobodo.

Kavo po ceni je hotel dobiti 16-letni voznik Fran C., stanujoči v ulici Commer- cialne, in je šel v skladišče trdke Parisi, ki je v ulici del Lazzaretto vecchio št. 50, ter si tam nabasal v žepu dva kilograma kave. To je bilo večer ob 11. uri in pol predpo- ludne. A ni mu šlo po sreči: zasačili so ga še v skladišču in poklicali redarje, ki so ga aretovali in ga odvedli na policijo, kjer so ga zaslišali, vzeli stvar na zapisnik in ga potem izpustili (ne zapisnik, ampak tatu) na svobodo.

Italijan Giovanni Battista D., star že 67 let, doma iz Vidna, kjer je bil v službi kakor dacar, je bil večerj predpoludne are- tovan v ulici Miramar, in sicer vsled tiralnice videmskega deželnega sodišča. To sodišče ga pa išče zato, ker mora ta „ptiček“ za 15 mesecev v „kletko“, in to vsled obsodbe imenovanega sodišča radi zločina pohotnosti.

Drag brusar. Služkinja Ana Stare, služka pri neki rodbini v ulici Miramar št. 17, je pred par dnevi dala nekemu bru- sarju, — ki se je bil sam prišel ponjgal — nož, da jej ga nabrusi. Predvečernjim je brusar prinesel nabrusen nož nazaj in za svoje delo zahteval 20 stotink. Ana Stare pa ni imela dovolj drobiža in je brusarju izročila 20 kronski bankovec, proseča ga naj ga gre izmenjat. Brusar je vzel bankovec in — od istega hipa ga ni Ana Stare več videla. Večerja je prijavila dogodek na poli- cijskem komisariatu v ulici Luigi Ricci, kjer je tudi opisala brusarjevo osebo. Policiji zdi, da dotičnika pozna.

Kolešar in vreme. Danes: Vnebohod; Da- slav; Cvjeta. — Jutri: Urban, papež; Noč in Krasulja. — Temperatura večerj: ob 2. uri popo- ludne + 19.4 Celsius. — Vreme večerj: nesto- novtuo.

Društvene vesti in zabave.

V Kozino! „Slovenska Čitalnica“ v Šklednju priredi torej danes svoj prvi izlet v Kozino. Škedenjci, Kranjci, Stajerci, Korošci, Hrvatje in en Srb: vsi ti (nad 100 členov) smo kakor ena družina zbrani okolu naroč- nega ognjišča škledenjske „Čitalnice“, ki vi- soko nosi zastavo omike, napredka in slo- bode.

Da se bolj upoznamo med seboj ter se skupno nasladimo na krasni naravi in lepi zabavi, udeležimo se vsi današnjega izleta v Kozino.

Naš odbor nam je poskrbel domačo godbo kakor tudi oddelek rodoljubnih „Vele- silašev“. Zagotovljena je res krasna zabava. Sestanek bo na vrtu restavracije „Kozina“ pri gosp. Dekleva, kjer se bo vršila zabava. Vstopnina je brezplačna. Na zabavi bo sode- lovalo tudi slavno pevsko društvo „Venec“ iz Kozine.

Društvena znamenja, ki jih je odbor razposlal vsem členom, naj se pripno pred odhodom iz društvenih prostorov. Ob 1. uri je odhod iz „Čitalnice“, s postaje sv. Andreja pa točno ob 2. uri 26 minut popoldne. S postaje Herpele-Kozina odhaja vlak točno ob 9. uri 35 minut zvečer.

Nadejaje se častne udeležbe toliko od dragih členov, kolikor od prijateljev „Čitalnice“, kličemo: na veselo svidenje na prvem izletu v Kozino!

Ud.
Pevsko društvo „Ilirija“ pri sv. Jakobu v Trstu priredi svojo vrtno veselico v nedeljo dne 27. maja na vrtu konsumnega društva s petjem, igro in plesom. Ker je društvo „Ilirija“ pred kratkim začelo svoje delovanje na narodnem polju, nadeja se, da ga slavno občinstvo počasti se svojo udeležbo v velikem številu ter ga tako podkrepi in vspodbudi na njegovem delu za blagor in procvit našega rodu z gojitvijo naše lepe slovanske pesmi. Slovenci sv. jakobski ter drugi: ne pozabite v nedeljo priti na koncert naše dične „Ilirije“!

Ruski kružok javlja, da odpade prihodnji petek pouk v hrvaščini.

„Dramatično društvo“ vabi vse p. n. člene in prijatelje društva na letni občni zbor, ki se bo vršil v soboto, dne 26. t. m. v društveni sobi. Začetek ob 8. uri zvečer.

Dnevni red je sledeči: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni predlogi in nasveti.

„Dramatično društvo“ vabi vse gg. odbornike, da se gotovo udeležijo odborove seje, ki bo v petek, dne 25. t. m. ob 8. uri in pol zvečer.

Pevsko-bralno društvo „Svoboda“ pri Sv. Antonu poleg Kopra zboruje redno v nedeljo 27. t. m. ob 4. uri popoldne v čitalnici s tem-le dnevnim redom: 1. Podpredsednik otvori občno zborovanje; 2. Tajnik poroča o društvenem delovanju v minulem letu; 3. Blagajnik polaga račun; 4. Izvoli se pregledovalci računov; 5. Izvoli se nov odbor za bodoče leto; 6. Stavijo se morebitni predlogi in nasveti.

Brzobjavne vesti.

Avstrijska gospodska zbornica.
DUNAJ 21. Gospodska zbornica je sklicana na sejo za ponedeljek 28. t. m. Na dnevnem redu je debata o najnoveji izjavi ministrskega predsednika ter volitev delegacije.

Poslanska zbornica.
DUNAJ 23. Posl. Pucher je govoril štiri ure. V svojem govoru je pobijal včerajšnji predlog dnevnega reda Poljakov in naglašal, da ne sme priti na razpravo podzračje seve- verne železnice pred obrtno reformo. Opo- zoril je na narodne in gospodarske pomisleke, ki so s stališča Nemcev proti podzračjuju severne železnice, polemiziral je tudi proti vladni izjavi ministrskega predsednika ter slednjič izjavil, da je njegova stranka za volilno reformo, vendar-le za tako, ki ne bo škodovala nemškim interesom. Nato je bila razprava zaključena. Posl. Erb je predlagal za prihodnjo sejo nastopni dnevni red: 1. zakon o vojaški taksi, 2. obrtna reforma, 3. predloga o severni železnici, 4. pooblastilni zakon, 5. zakon proti pijančevanju ter po- imensko glasovanje o tem predlogu. Predlog je bil sprejet s 130 proti 116 glasovom. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja v petek ob 11. uri popoldne.

Odsek za volilno reformo.
DUNAJ 23. Odsek za volilno reformo je sklican za petek ob 6. uri popoldne.

Načelnik pruskega generalnega štaba na Dunaju.

DUNAJ 23. Danes prepoludne sta na- čelnika pruskega generalnega štaba Moltkeja vsprejela v avdienci nadvojvoda Leopold Salvator in Fran Salvator. Nato je Moltke obiskal načelnika generalnega štaba barona Becka, vojnega ministra Pietreicha, ministra za deželno brambo Schönaicha in še druge vojaške poveljnike.

Vseslovenski sokolski izlet v Brežicah dovoljen.

BREŽICE 23. Oblasti so dovolile vse- sokolski izlet in slavnost razvija prapora tamošnjega „Sokola“, ki se imata vršiti v Brežicah za Binkošne praznike.

Ogrska.
BUDIMPEŠTA 23. (Ogr. biro) Minis- terski predsednik dr. Wekerle je bil danes opoldne vsprejet od cesarja v avdienci.

BUDIMPEŠTA 23. Ob najlepšem vre- menu se je vršila danes pred cesarjem parada budimpeštanske garnizije.

BUDIMPEŠTA 23. Listi se z malimi izjemami z velikim zadovoljstvom izražajo o prestolnem govoru.

Poslanska zbornica.
BUDIMPEŠTA 23. (Ogr. biro) Starostni predsednik je otvoril sejo ob 10. uri 20. min. Na dnevnem redu je bila izročitev mandatov. Nato je bilo izzrebanih devet verifikacijskih odsekov. Ob 11¹/₄ uri je bila seja zaključena. Prihodnja seja v soboto. V petek bodo imeli svoje seje verifikacijski odseki.

Švedska zbornica.
STOKHOLM 28. Prva zbornica je vspre- jela trgovinsko pogodbo z Nemčijo.

Avstrijski odposlanec — odlikovan.
KODANJ 23. Avstro-ogrski odposlanec grof Wydenbruck je dobil veliki križ reda „Danebrog“.

† **Henrik Ibsen.**
KRISTIANIA 23. Henrik Ibsen je danes ob 2¹/₂ uri popoldne umrl. (Henrik Ibsen, rojen 20. marca 1828. v Skienu, je največji norveški pesnik Op. ured.)

Iz Cetinja.
CETINJE 23. Boji na turško-črnogorski meji so ponehali.

Ciklon.
PALMA (Balearski otoki) 23. Včeraj je ciklon opustošil severni del otoka Majorka. Škoda je zelo velika.

Jubilej v Bukarešti.
BUKAREŠT 23. Ob izredno številni udeležbi in z velikim sijajem se je vršila danes narodna slavnost. Učenci vseh ljudskih, srednjih in visokih šol so defilirali pred kraljem in kraljevo rodbino. Kralju in kraljevi rodbini je prebivalstvo priredilo gniljive ova- cije. Ob 3. uri popoldne je kralj vsprejel v slovesni avdienci člene diplomatskega zbora. Vsi diplomatje so izročili lastnoročna pisma svojih vladarjev, v katerih izražajo svoje čestitke.

Svetovni poštni kongres.
RIM 23. Svetovni poštni kongres je imel danes svojo prvo sejo.

R u s i j a.

PETROGRAD 23. Predsednik državnega sveta grof Izvolzki je na lastno prošnjo iz zdravstvenih ozirov odpuščen, ostane pa še člen državnega sveta z dostojanstvom vlad- nega tajnika.

PETROGRAD 23. Predsednik ministe- rskega sveta Goremin je predložil carju v potrdilo program vlade, ki ga bo v državni dumi razvijal kakor odgovor na adreso.

Državna дума.
PETROGRAD 23. Minister za notranje stvari Stoligin predloži v kratkem dumi na- črt glede preosnove lokalne uprave. — Parla- mentarni odsek „kadetov“ je danes konečno vsprejel zakonski načrt glede splošne, neome- jene, enake, direktne in tajne volilne pravice brez razlike spola. Ta zakonski načrt se predloži dumi.

Loterijske številke, izzrebane dne 23. t. m.:					
Brno	50	80	23	71	74
Inomost	48	10	53	51	40

Trgovina.

Borzna poročila dne 23. maja.

Tržaška borza.	
Napoleoni K 19.12—19.15, angleške lire K —, do —, London kratak termin K 240.40—240.55, Francija K 95.40—95.55, Italija K 95.4—95.60, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.20—117.3, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.55—99.85, ogrska krona renta K 95.45—95.75, italijanska renta K —, kreditne akcije K 87.50—87.75, državne železnice K 67.7—67.9—Lombardi K 132—134, Lloydove akcije K 764—774, Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496—do 493, Bodenredit 1890 K 302—310, Bodenredit 1889 K 302—310, Turške K 130.50 do 1:250 Srbske — do —	

Dunajska borza ob 2. pop.		
	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.55	100.5
— „ „ srebro	100.55	100.0
Avstrijska renta v zlatu	117.95	118—
— „ „ v kronah 4 ¹ / ₂ %	99.90	99.80
Avstr. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	89.90	89.85
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ %	114.25	114.25
— „ „ kronah 4 ¹ / ₂ %	95.60	95.50
— „ „ 3 ¹ / ₂ %	85.70	85.65
Akcije nacionalne banke	167.2—167.0—	
Kreditne akcije	676.75	675—
London, 10 Lstr.	240.37/240.40	
100 državnih mark	117.30	117.25
20 mark	23.47	23.47
20 frankov	19.12	19.12
100 ital. lir	95.55	94.55
Cesarski cekini	11.82	11.82

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Sklep.) — Francozka renta 98.90, italijanska renta 105.60, španski exterieur 96.92, akcije otomanske banke 670 Menjeje na London 252—.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 140—unificirana turška renta 95.40 avstrijska zlata renta 99.30, ogrska 4¹/₂% zlata renta 97.50, Länderbank —, turške srečke 144.75, parizka banka 16.07, italijanske meridionalne akcije 805—, akcije Rio Tinto 16.65 Miro.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 89¹/₁₆, srebro 31¹/₁₆, Lombardi 5¹/₁₆, španska renta 96¹/₁₆, italijanska renta 105—, tržni diskont 3¹/₁₆, menjeje na Dunaj — Miro.

Tržna poročila 23. maja.
Budimpešta. Pšenica za maj K — do K —, rž za maj — do —, oves za maj od — do —, koruza za maj K 12.86 do K 12.90.
Pšenica: ponudbe zadostne; ova ravnanje zbolj- šano, cena mrtva. Prodaja: 24.000 met. stot. za 15 stot. ceneje. Druga žita mirno. Vreme: lepo.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za maj 36¹/₁₆, za september 37¹/₁₆, za de- cember 38¹/₁₆, za marec 38¹/₁₆. Miro. — Kava Rio navadna loco 48—40, navadna rečna 41—42, na- vadna dobra 43—44.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za maj 15.70, za junij 15.70, za julij 16—, za avgust 16.20, za september 16.30, za oktober 16.55. — Stalno. Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 45.25, za sept. 46—. Stalno.

New-York. (Otvorjenje). Kava Rio za bo- doče dobave. — Stalno, nespremenjeno, do 10 stotink nižje. — Prodaja: 3000 vreč.

London. Sladkor iz repe surov 7¹/₁₆. Sh. Miro.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.25, za junij 15.50, za julij-avgust 15.75, za sept.-dec. 15.50 (mimo). — Pšenica za tekoči mesec 23.55, za junij 23.65, za julij-avgust 23.25, za sept.-dec. 22.20 (mimo). — Moka za tekoči mesec 30.20, za junij 30.50, za julij-avgust 30.60, september-dec. 29.35 (mimo). — Repično olje za tekoči mesec 59.50, za junij 59.50, za julij-avgust 59.75, za sept.-dec. 61— (mlačno). — Spirit za tekoči mesec 40.75, za junij 41—, za julij-avgust 41.25, za september-dec. 38— (mimo). — Sladkor surov 88¹/₁₆ usn nov 21¹/₁₆—21¹/₁₆ (mimo) bei za tekoči mesec 24¹/₁₆, za junij 24¹/₁₆, za julij-avgust 24¹/₁₆, za oktober januar 25¹/₁₆ (mlačno), rafiniran 56—56.50. — Vreme: lepo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Gostilna dobro urejena in na lepem kraju v bližini južnega kolodvora se proda. Poblizje se poizve pri „Inseratnem oddelku Edinosti“. 601

Družbenika za povečanje dobro upelnega povzeta išče inženier Živic v Trstu, Trgovinska ulica 2. 531

Za špecijalno, dobro upeljano, kovinsko industrijo se išče finanč- nega in delavnega kompanjona. Živic i dri, Trst, Trgovinska ulica 2. 600

Malo stanovanje (1 soba, 1 kuhinja) se odda v najem. (Cena 13 kron mesečno) Vrdele (Breg) št. 985. 506

Prodajalnica jestvin že več let ob- staja z velikim prostorom za skladišče, kuhinjo na plin, letna stana- rina 180 gld., se proda radi bolezn. Ulica Giuseppe Caprin št. 19. 599

Gospodična z večletno pisarsko prakso, ve- šča slovenskega in nemškega jezika išče službe. — Naslov pove „Inseratni urad „Edinosti“. 602

V najem se oddajo mala stanova-ja, Kolonja št. 175. 597

Ženitna ponudba. C. kr. državni usluž- belec samec 4000 K gotovine z letno plačo 1500 kron in s pravico do penzije, se želi poročiti s pošteno Slovenko ali Hrvatico, samico ali udovo brez otrok, 35 do 45 let staro s 5000 kron gotovine. Pisma naj se pošiljajo do 15. junija pod imenom „Morski Val št. 88“ poste restante ulica Stadion v Trstu. 596

Henr. Škrdla (ulica Raffineria št. 3). Tovarna sladčič, konfetur in kanditov. Zmerne cene. Pošiljatve na deželo. 361

5 kvintalov časnikaškega papirja se takoj proda. Naslov pri „Edinosti“. 597

Blagajna v dobrem stanu se išče. Naslov pri „Edinosti“. 597

Tamburaške instrumente za popolni tam- burški zbor se vkupi. Več pove „Inseratni urad Edinosti“. 800

Kuharica ki je služila 27 let pri pokojnem kanoniku Karabaiću, želi stopiti v službo v kakšni družini. Naslov pri „Edinosti“. 600

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravejem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vrtcem, je na prodaj. Za informacije je vpra- šati v „Inseratnem uradu Edinosti“. 600

Parcele obširnega zemljišča, nahajajočega se na enem najzdravejših gričev pri Trstu so na prodaj. Zemljišče je pripravno za zidanje dvorcev in hiš. Informacije daja „Inseratni urad Edinosti“. 601

Pohištvo svetlo ali temno, se prodaja; po- polne sobe in posamezni komadi. Izbera stolic. Cene, da se ni bati tekmovalja. Ulica Torrente 34, A. Gullich. 451

Trgovskega pomočnika dobro izve- žbanega za trgovino na deželi, išče se. Ponudbe na „Inseratni oddelku Edinosti“ pod „Trgovski pomočnik“. 595

Urar Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši va- koršnjo popravo kakoršne si bodi ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

Veliko zemljišče blizu mesta, v Škorklji- Kolonji, v najzdravejem solnčnatem kraju je na prodaj (na male in velike parcele). — Slovenci! kmetje, mali posestniki, trgovci, uradniki, zasebniki, ki imate na razp lago kaj denarja, in si hočete nabaviti svojo lastno hišo, ne zamudite te važne izredne prilike. Zemljišče primerno za gradnjo velikih in malih hiš, dvorcev (vil) hišic z vrtom, kmetijskih hiš itd. Ne daleč od zemljišča je kamenol- lom, tako da se dobi material za zgradbo po nizki ceni. Vode je dovolj in sicer zdrave, hladne vode v vodnjakih. V kratkem bo napeljan tudi plin. Zgradila se bo nova široka cesta in sklenjeno je, da bo tram- vaj vozil blizu do zemljišča. Potem bodo lastniki zemljišča imeli vse ugodnosti. Na željo se gradi dvorci, hišice poljudne visokosti, tudi proti pla- čilu na obroke. — Natančna pojasnila daje pisмено ali ustmeno INSERATNI URAD EDINOSTI (Trst, ulica Giorgio Galatti št. 18 od 9-12. dop. in 2-7. pop.) Narodni dom.

Kdor želi zračno stanovanje, veliko ali malo z lepim razgledom, v najlepši legi mesta, naj se obrne na „Inseratni urad Edinosti“. 591

Pianist star, jako zmogčen, se ponuja društvom in zasebnikom za koncerte ter poučuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za na- slov je prašati pri „Inseratnem uradu Edinosti“ (700)

Kdor se noče ukvarjati z muženim, duhomornim sošteva- njem, kupi naj si

Adix soštevalni stroj

Cena 30 kron — po povzetju franko.

V petih minutah se naučite stroj rabiti. — Odlikovan na vseh razstavah.

Zastopstvo Adix Company v Krškem.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič

Osebni kredit za uradnike častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorciji društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgo- trajnim povračilom posojila na osebni kre- dit. Agentje so izključeni. Naslove konsor- cijev daje brezplačno Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wipplinger- strasse 25.

Via Belvedere št. 23.

V soboto dne 26. maja odpre se na novo dobroznano gostilno

Andemo de Francele v ulici Belvedere št. 23 (zraven Transporta)

Točila se bodo vsakovrstna dobra in pristna vina I. vrste po jako nizkih cenah.

Domača kuhinja vsaki čas dobro preskrbljena Priporoča se sl. občinstvu za mnogobrojni obisk dobroznano gostilničar

FRAN FUK Via Belvedere št. 23.

Novi dohodi

poletnega blaga za obleke

po nizkih

absolutno ugodnih cenah.

Vse zimsko blago se proda po čistih tovarniških cenah.

Giuseppe Spechar

ulica S. Spiridione št. 6.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11 - Trst Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, luči in prodaja gramofonov, zono fonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica popravljane živalnih strojev, koles, motokoles itd

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.

TELEFON št. 1734.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobane konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Instrovan cenik brezplačno in franko

ELENA BALLIS

Procuratore generale F. BALLIS

TRST, ulica Barriera vecchia 27

VELIKA ZALOGA

železnin za vrata in okna, železnin za pohištvo, kuhinjskega orodja priprav za žvepljanje

in drugih kmetijskih predmetov po nizkih cenah

prezame danes

Henrik Kosič

gostilno

v ulici Belvedere št. 17

Priporoča se svojim znanim gostom za obisk.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Osební kredit!

S porokom in brez poroka častnikom, svecenikom, dvornim, državnim in privatnim uradnikom, učiteljem, trgovcem, obrtnikom, trgovskim uslužbencem, gospem, ki imajo pravico do pokojnine in zasebnikom vsake vrste na 1/4 — 25 let proti mesečnim 1/4 1/2 in celoletnim odplačilom, kjer se ob enem odplačuje glavnica in obresti.

Posebnost: Osební kredit v smislu parížko-dunajske enote (kapitalizacija plače).

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Realni kredit!

od 300 kron naprej na I., II. in III. zastavo za posestnike polja, obresti, hiš na deželi, dvorcev, tovarn, kopalšč, mlinov, mineralnih in drugih studencev, kamenolomov in vsake vrste zemljišč od 1/4 dela cenilne vrednosti.

Stavbeni kredit!

Na gradnje vsake vrste v 2—3 obrokih, kakor napreduje gradnja.

Konverzije bančnih in privatnih dolgov.

Menice in reeskompti in menjava akceptov za trgovce!

Mi izdelujemo in financiramo načrte novoustanovljenih podjetij. Prevzemamo tehniška in geološka presojanja po zapriženih strokovnjakih. Bavimo se s premenitvami obstoječih podjetij v delniške družbe.

Zelo rečno! Hitro! Diskretno po prvo-razrednih tuzemskih in francozko-angleških zavodih.

Reference prve vrste!

Zahtevajte prospekt! — Priloži naj se znamka za odgovor!

MELLER L. EGYED

Budimpešta
V. Kohány-Utca 19/B

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenas itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antona 9. Trst.

Kožuhovalnik in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1892.

Velika zaloga kožuhovalin in kap za vojake in civiliste
Izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimske kožuhovaline ter jamči za škodo povzročeno po moljiti in po požaru.

Kdor išče službo ali kakoršno-koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službene osebe; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se posluži **MALI OGLASOV** v „Edinosti“, ki so najcenejši, največje čitani in najbolj pripravi v dosegu namena.

Velika zaloga
APNENEGA KARBIDA
prve vrste
po K 26 za 100 kg čiste teže, prosto vozarino za Istro in Goriško pri

Paolo Patrizi

TRST — ulica S. Lazzaro št. 9 — TRST

Patentovani divan-postelja Mahnich
odlikovan v Florenciji 1905 se zlato kolajno in nagrado.

je edini divan, ki služi ob enem tudi za posteljo se žimnico in podzglavljem in neobhodno potreben onim, družinam, ki imajo malo stanovanje.

Plačevanje na obroke.
Anton Mahnich, ul. Sv. Ivana 10

Na Najvišje povelje Njeg. c. kr. apostol. Veličanstva

XXXVII. c. kr. državna loterija

za civilne dobrotelne namene tostranske oržavne polovice.

Za denarna loterija, 18.137 dobitov v gotovini 512.200 kron
Glavni dobiček znaša 200.000 v gotovini.

Srečkanje se bo vršilo nepretrgno dne 21. junija 1906. Srečka stane 4 krone
Srečke se vdobivajo pri oddelku za državno loterijo na Dunaju, III. Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijskih kolekcijah, tobakarnah, davkarijah, poštnih, brzojavnih in železniških postajah ter menjalnicah. — Igralni red se daje kupovalcem brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto

Od c. kr. direktorije loterijskih dohodkov. Oddelek državnih loterij.

POPOLNE TOVARNIŠKE NAPRAVE

za kakoršno koli industrijo

Zaloga sesaljk (pompe) in vsakovrstnih tehničnih predmetov

kakor

Trinelle za stroje in kotle, Klingerit, Pecolit, Asbest, Flocken, Graphit, trzmisijonalna jermena itd.

Tehnični urad **Giuseppe Montalbetti** Ulica Sanità 10.

Cene zmerne

Telefon 1396

Cene zmerne

Najfinejše
namizno in jedilno olje

se vdobi pri

narodni zalogi olja

Trg Barriera št. 3. Ivan Millonig, lastnik

Najboljša reklama za trgovce
obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh,
so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

AVGUST ŠTULAR

ul. Gioachino Rossini 24 (zraven sv. Antona novega)

priporoča sl. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom bogato opremljeno

krojačnico

Bogata zaloga tu- in inozemskega angleškega blaga in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Delo precizno, cene zmerne. Narobe se izvrše točno in se dostavljajo na dom. — Unanje narobe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. Ukusni kraj, kakor tudi solidno, trpežno delo in izvrstno blago. Izdeluje se tudi kompletne sokolske obleke po najnižji ceni. — Velika zaloga kravat in vsake vrste gumb.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

M. AITE

Velika zaloga z manufakturnim blagom

ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro št. 5

si do voljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomozila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore steni, da je ustanovila zgornj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadošiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodnejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtčev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, avilene raznovrstni okraski za šivilje in kitičarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Sprejema narobe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ne boji konkurence.

Ku pljeno blago, katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se vrne denar brez nikakih zadržkov.

Poskušati in se prepričati!

Podpirajmo „Dijaško kuhinjo“ v Trstu!

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefona št. 847. - Via della Stazzone št. 7. - Telefona št. 847

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH

Točna postrežba in nizke cene.

Kleparska delavnica
ARTURO PISCUR
TRST — ulica dell' Istituto št. 5
izvršuje vsakovrstno delo po nizkih cenah.
Kuhinjska oprema
z kositra, emalja, in litiga želaga; vrči za mleko.
Stavbena dela, kakor žlebi in cevi.

KOLESA (BICIKLI)

Cleveland, Westfield, Columbia,

svetovnoznane znamke

modeli 1905

Kolesa Courier najnovejši sistem
13 kg, najfinejša oprava

Pneumatik prve vrste. Jamči se za dve leti. Modeli 1906.
Cene zmerne.

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Ponterosso št. 4.

Tovarna petrograjskih kanditov
„Minerva“

Specijaliteta najokusnejših sladkarij, ki, poleg tega, da so neprekosljivi glede svojih redilnih snovi, ne povzročajo najmanjšega kvara zobem.

Zahtevajte vedno le Karamele

tovarne petrograjskih kanditov Minerva

Narocila se sprejajo

v ulici della Zonta 9, telefon 601.

DARILA ZA BIRMO
Urar Giacomo Pagnacco

Trst, ulica Barriera vecchia št. 11

(poleg slaščičarne GATTI)

ima na razpolago

zalogo zlatih in srebrnih ur

kakor tudi zlatih in srebrnih verižic

po tovarniških cenah.

Sprejemajo se tudi vsakovrstne poprave.

Dveletno jamstvo.

Ces. in kr. priv.

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt

Popolnoma vplačana glavnica: 100 milijonov K

Reserve 42 milijonov K

TRŽAŠKA FILIJALKA

se bavi

z vsemi bančnimi operacijami, z računi na bančen žiro in s tekočimi računi.

HRANILNE VLOŽNE KNJIŽICE

s 3 1/2 %

obrestni in rentni davek na brene zavoda.

Pohrana in uprava vrednot.

Zavarovanje vrednostnih papirjev

proti izgubam na zbiranju.

Kupo-prodaja vrednot, diviz in denarja.

V prostorih zavoda se izplačujejo na pogled

Menjične vrednote

italijanske banke (Banca d' Italia) in sicilijanske banke (Banca di Sicilia)

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta št. 19

sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premečnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi in
3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Glavno poverjeništvó za Trst, Goriško in Istro pri g. Drag. Starc v Trstu ul. Valdirivo 16